

РОЛЬ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СИНЕРГІЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Пономаренко Н.Г., канд. пед. наук, доцентка
Миколаївський національний аграрний університет
<https://orcid.org/0000-0001-7855-1986>

Анотація: Розглянуто стратегічне значення інтеграції освітнього процесу, наукових розробок та агропромислового виробництва в контексті зміцнення продовольчої безпеки України. Особливу увагу приділено вивченню іноземних мов як інструменту трансферу технологій, міжнародної кооперації та професійного розвитку фахівців галузі. Наведено приклади застосування англійської мови у впровадженні інноваційних рішень у сільському господарстві.

Ключові слова: продовольча безпека, інтеграція, дуальна освіта, іноземна мова за професійним спрямуванням, агротехнології, точне землеробство.

У сучасних умовах глобальних викликів та військової агресії, питання продовольчої безпеки України набуває критичного значення не лише для національної стабільності, а й для світового ринку. Ефективна відповідь на ці виклики можлива лише за умови тісної інтеграції освіти, науки та виробництва. У цій системі вивчення іноземних мов перестає бути суто гуманітарною дисципліною і перетворюється на стратегічний ресурс доступу до інновацій.

Питання продовольчої безпеки досліджували такі вчені, як О. Березінська, М. Кропивко та інші. Проте роль іноземної підготовки у забезпеченні технологічного прориву в АПК потребує глибшого вивчення.

Модель інтеграції передбачає, що освіта готує кадри під конкретні потреби агробізнесу, наука створює інноваційні рішення (селекція, цифровізація, екологізація), а виробництво виступає майданчиком для апробації та впровадження. Продовольча безпека гарантується тоді, коли український агросектор використовує передові методи управління ресурсами.

Вивчення іноземних мов (передусім англійської) у вищих навчальних закладах аграрного профілю має бути інтегроване у професійний контекст. Це забезпечує доступ до наукової інформації: близько 90% світових наукових публікацій у галузі біотехнологій та агроінженерії видаються англійською мовою; освоєння імпоротної техніки: сучасне обладнання (John Deere, Case IH, CLAAS) потребує розуміння технічної документації та програмного забезпечення в оригіналі.

Крім того, спільні наукові проекти з ЄС (наприклад, програми Horizon Europe) потребують високого рівня мовної підготовки для залучення інвестицій у вітчизняну науку.

Інтеграція виробництва в освіту дозволяє студентам проходити стажування у міжнародних агрохолдингах. Знання мови дозволяє фахівцям брати участь у програмах обміну, переймати досвід впровадження «зелених» технологій (Green Deal) та стандартів якості Food Safety, що є обов'язковою умовою для експорту української продукції на ринки ЄС.

Кейси впровадження іншомовної компетенції у технологічні процеси АПК:

1. Точне землеробство та Big Data: Використання систем паралельного водіння та телеметрії (наприклад, платформи *Trimble* або *John Deere Operations Center*) базується на англomовному програмному забезпеченні. Спеціаліст, який володіє мовою, здатен самостійно налаштовувати алгоритми диференційованого внесення добрив, що дозволяє скоротити витрати ресурсів на 15-20%, безпосередньо впливаючи на економічну складову продовольчої безпеки.

2. Цифрові двійники та ІТ-моніторинг: Сучасні датчики контролю вологості ґрунту та стану посівів часто інтегруються через міжнародні хмарні сервіси. Знання технічної англійської дозволяє агрономам та інженерам оперативно працювати з техпідтримкою розробників та інтерпретувати складні звіти аналітичних систем, що базуються на машинному навчанні.

3. Стандартизація Global G.A.P. та HACCP: Для виходу українського виробника на ринки ЄС та Близького Сходу необхідна сертифікація за міжнародними протоколами. Розуміння першоджерел цих стандартів англійською мовою дозволяє науковцям і практикам безпомилково впроваджувати системи контролю якості «від поля до столу», мінімізуючи ризики харчових отруєнь та втрат продукції.

4. Агродрони та Штучний Інтелект: Навчання нейромереж для розпізнавання хвороб рослин по фотографіях з дронів часто відбувається на відкритих англomовних датасетах. Співпраця науковців (програмістів) та агровиробників у цьому напрямку потребує спільної термінологічної бази, яка в ІТ-сфері є виключно англomовною.

Отже, створення стійкої системи продовольчої безпеки України неможливе без фахівців, які вільно орієнтуються у світовому науково-технологічному просторі. Інтеграція освіти, науки та виробництва має супроводжуватися інтенсифікацією вивчення іноземних мов, оскільки це пришвидшує впровадження інновацій та підвищує конкурентоспроможність вітчизняного аграрного сектора на міжнародній арені.

Список використаних джерел

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19 березня 2024 року «Про заходи щодо забезпечення продовольчої безпеки України в умовах воєнного стану»: Указ Президента України від 25 берез. 2024 р. № 165/2024. URL: [president.gov.ua](https://www.president.gov.ua) (дата звернення: 24.05.2024).

2. Березінська О. В. Продовольча безпека України в умовах глобалізаційних викликів. *Економіка та управління АПК*. 2022. № 1. С. 45–56.

3. Дуальна форма здобуття освіти: досвід впровадження в аграрних закладах вищої освіти : методичні рекомендації / за ред. П. Куцика. Київ : Агроосвіта, 2021. 112 с.

4. Кропивко М. Ф. Роль інтеграції науки та виробництва у сталому розвитку сільських територій. *Вісник аграрної науки*. 2023. Т. 101, № 4. С. 12–19.
5. Лазебна Н. В. Професійна іншомовна підготовка майбутніх фахівців аграрної галузі в умовах цифровізації освіти. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. № 5 (119). С. 134–142.
6. Савицька Н. Л. Англійська мова за професійним спрямуванням як засіб формування мобільності майбутніх агроінженерів. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Філологічна». 2021. Вип. 12. С. 88–91.
7. Food Security in Ukraine: Challenges and Opportunities in the Context of War / Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO). Rome, 2023. 68 p. URL: fao.org (дата звернення: 20.05.2024).

Abstract: The article examines the strategic importance of integrating the educational process, scientific research, and agro-industrial production within the context of strengthening Ukraine's food security. Special attention is paid to the study of foreign languages as a tool for technology transfer, international cooperation, and professional development of industry specialists. Examples of English language application in the implementation of innovative agricultural solutions are provided.

Keywords: food security, integration, dual education, English for specific purposes (ESP), agricultural technologies, precision farming.

УДК 338.439.02

DOI 10.31521/978-617-7149-94-0-126

РОЛЬ АГРАРНОГО СЕКТОРУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРОДОВОЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ ПІСЛЯ ВІЙНИ

Поточилова І.С., асистентка

Миколаївський національний аграрний університет

<https://orcid.org/0000-0001-7785-4053>

Кирток Д.В., здобувачка вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Анотація: У роботі розкрито роль аграрного сектору в забезпеченні продовольчої безпеки України після війни. Проаналізовано ключові втрати галузі та визначено чотири головні виміри відновлення: фізична й економічна доступність продовольства, експортний потенціал та соціальна стійкість сільських територій.

Ключові слова: аграрний сектор, продовольча безпека, повоєнне відновлення, втрати, експорт.

Роль аграрного сектору у забезпеченні продовольчої безпеки України після війни в умовах руйнування виробничої та логістичної інфраструктури набуває критичного значення для внутрішньої стабільності, а також для глобальної продовольчої безпеки. Аграрний сектор традиційно є однією з основ економіки України, однак повномасштабна війна завдала йому безпрецедентних втрат. За оцінками 2022–2025 років, загальні збитки галузі становлять близько 84 млрд